

ВОЈНОТЕХНИЧКИ ИНСТИТУТ

Београд, Ратка Ресановића 1, тел (011) 2508-308, факс (011) 2508-474

www.vti.mod.gov.rs/infolab infolab@vti.rs

Упутство за проверу рачунарске мреже информационо комуникационог система - клађење

Q3-120-057

Обавезна примена од:
25.05.2021.

ОДОБРАВА:

ДИРЕКТОР

ПУКОВНИК

др Бојан Павковић, дипл. инж.

САДРЖАЈ

страна

1. ПРЕДМЕТ УПУТСТВА	2
2. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ	2
3. ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ	2
3.1. Термини и дефиниције	2
3.2. Скраћенице	2
4. ВЕЗА СА ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА	2
5. ПОСТУПАК ПРОВЕРЕ РАЧУНСКОГ ЦЕНТРА И РАЧУНАРСКЕ МРЕЖЕ	3
5.1. Рачунарска мрежа приређивача	4
5.2. Заштита рачунарске мреже	4
5.3. Поступак у случају прекида конекције у току електронске трансакције	5
5.4. Електронска веза између приређивача и УИС, и приређивача и Лабораторије	5
6. ПРЕГЛЕД ЗАПИСА	5
7. ОДГОВОРНОСТИ И ОВЛАШЋЕЊА	6

ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Спецификација рачунарске мреже	7
Прилог 2: Заштита рачунарске мреже	8
Прилог 3: Прекид интернет везе	9
Прилог 4: VPN конекција	10

Издање број: 1	Број измена	Ознака копије:
Укупно страна: 10		
Прво издање: 25.05.2021.		

Овај документ је власништво ВТИ и исти се може прештамповати и умножавати само уз одобрење ОЈК ВТИ.

Упутство за проверу рачунарске мреже информационо комуникационог система - клађење	Q3-120-057 Издање:1	Страна 2
--	------------------------	----------

1. ПРЕДМЕТ УПУТСТВА

Овим упутством се дефинише поступак провере испуњености техничких и функционалних карактеристика рачунарске мреже за приређивање посебних игара на срећу – клађење.

2. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Упутство се примењује у процесу провере испуњености техничких и функционалних карактеристика рачунарске мреже за приређивање посебних игара на срећу - клађење, и односи се на сва физичка и правна лица која су на било који начин укључена у овај процес.

3. ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ

За потребе ове процедуре користе се релевантне дефиниције и скраћенице дате у:

- SRPS ISO/2382-1:2007 Информациона технологија-Речник-Део 1: Основни термини
- SRPS ISO/2382-25:1995 Информациона технологија-Речник-Локалне рач. мреже
- SRPS ISO/IEC 15802:2007 Информациона технологија-Телекомуникације-локалне мреже, као и доле наведене дефиниције и скраћенице.

3.1. Термини и дефиниције

Приређивач: је организатор игара на срећу путем земаљског клађења.

Играч: је физичко лице које, након процедуром прописане пријаве, учествује у земаљским играма на срећу.

Лабораторија: је лабораторија за проверу испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање земаљских игара на срећу.

3.2. Скраћенице

КТИРМ: контролор техничке исправности рачунарске мреже,

КИУ: контролор испуњености услова,

VPN: Virtual private network (Виртуална приватна мрежа), - приватна комуникациона мрежа која омогућава корисницима да преко јавне мреже одржавају заштићену комуникацију,

УИС: Управа за игре на срећу.

ИКС: Информационо Комуникациони Систем за приређивање посебних игара на срећу – клађење,

ДСМК: Документи система менаџмента квалитетом.

У тексту су коришћени страни изрази писани фонетски или етимолошки.

4. ВЕЗА СА ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

- ПРАВИЛНИК (П1) о информационо-комуникационом систему за приређивање посебних игара на срећу клађење – Сл. гласник РС 152/2020.,
- Q1-001-001 Пословник о квалитету Војнотехничког института,
- Q3-120-056 Упутство за проверу испуњености техничких и функционалних карактеристика информационо комуникационог система за за приређивање посебних игара на срећу - клађење,

Упутство за проверу рачунарске мреже информационо комуникационог система - клађење	Q3-120-057 Издање:1	Страна 3
---	--	--------------------------------

- Q3-120-058 Упутство за проверу квалитета системског софтвера и хардвера за приређивање посебних игара на срећу - клађење,
- Q3-120-059 Упутство за проверу квалитета софтвера за посебне игре на срећу - клађење,
- Q3-120-060 Упутство за проверу безбедности информација у ИКС за приређивање посебних игара на срећу - земаљско клађење,
- Q2-080-001 Процедура за преиспитивање захтева, дефинисање понуде и уговарање услуга
- SRPS ISO/IEC/IEEE 12207:2020 Системски и софтверски инжењеринг-Процеси животног циклуса софтвера,
- SRPS ISO/IEC 14764:2008 Софтверски инжењеринг. Процеси животног циклуса софтвера. Одржавање,
- SRPS ISO/IEC 14756:2012 Информациона технологија – Мерење и оцењивање перформанси софтверских система који се заснивају на рачунарима,
- SRPS ISO/IEC 15026-3:2008- Системски и софтверски инжењеринг – Поузданост система и софтвера – Део 3: Нивои интегритета система,
- SRPS ISO/IEC IEEE 15939:2018 Системски и софтверски инжењеринг-Процеси мерења,
- SRPS ISO/IEC IEEE 26512:2018 ситемски и софтверски инжењеринг-Захтеви за наручиоце и добављаче информација за кориснике,
- SRPS ISO/IEC IEEE 26514:2014 Системски и софтверски инжењеринг-Захтеви за ауторе и пројектанте корисничке документације,
- SRPS ISO/IEC/IEEE 24748-3:2021 Системски и софтверски инжењеринг – Менаџмент животним циклусом – Део 3: Упутство за примену ISO/IEC 12207,
- SRPS I.D4.102:1991 – Локалне рачунарске мреже – Пројектовање и постављање,
- SRPS ISO/2382:2019 Информациона технологија-Речник-Део 1: Основни термини
- SRPS ISO/IEC 27001:2014 - Информационе технологије -Технике безбедности- Правила праксе за контроле безбедности информација.

НАПОМЕНА: Код примене референтног документа важи последње издање (укључујући и његове измене).

5. ПОСТУПАК ПРОВЕРЕ РАЧУНСКОГ ЦЕНТРА И РАЧУНАРСКЕ МРЕЖЕ

Провера рачунског центра и рачунарске мреже приређивача врши се на основу документације о:

- рачунарској мрежи приређивача,
- заштити рачунарске мреже,
- поступку у случају прекида интернет везе у току електронске трансакције,
- поступку у случају прекида конекције између рачунара на уплатно-исплатном месту и централног сервера,
- вези између приређивача и УИС,
- измени података на основу којих је подносилац захтева добио уверење о испуњености техничких и функционалних карактеристика ИКС за приређивање посебних игара на срећу - клађење, као и на основу директног увида у поступке описане у наведеним документима.

Упутство за проверу рачунарске мреже информационо комуникационог система - клађење	Q3-120-057 Издање:1	Страна 4
---	--	--------------------------------

5.1. Рачунарска мрежа приређивача

На обрасцу Q4-120-149: „Спецификација рачунарске мреже“ (Прилог 1), подносилац захтева доставља податке:

- локацију – адресу рачунског центра,
- локацију – адресу центра на којој се ради бекап односно копије података,
- локације – адресе осталих рачунских центара (ако постоје),
- назив извођача рачунарске мреже,
- датум пријема радова,
- назив интернет провајдера,
- назив закупљеног интернет домена.

Уз овај образац, подносилац захтева доставља Лабораторији и следеће документе:

- уговор о најму или власништву простора где се налази рачунарски центар,
- уговор о извођењу рачунарске мреже (ако је ангажован спољњи извођач),
- извођачки пројекат рачунарске мреже (мрежа уплатно – исплатних места),
- извођачки пројекат за сваки рачунски центар, у случају да их има више,
- уговор о коришћењу интернета и закупу интернет домена.

5.2. Заштита рачунарске мреже

На обрасцу Q4-120-149: „Заштита рачунарске мреже“ (Прилог 2), Лабораторији доставити податке о:

- заштити рачунског центра:
 - закључавање, физичко обезбеђење,
 - видео надзор,
 - право приступа,
 - евиденција приступа.
- уређајима којима се штити од пада напона или нестанка електричне енергије:
 - тип и врста уређаја
- Firewall:
 - уговор о набавци,
 - врста и лиценце,
 - где су постављени.
- антивирусној / антиспам заштити:
 - број уговора о купљеним софтверима,
 - врста лиценце,
 - врста антивирусне заштите.
- криптозаштити података који се преносе између рачунског центра и удаљених локација, односно уплатних места:
 - метода криптозаштите,
 - тип кључева.
- другим начинима заштите рачунарске мреже подносиоца захтева - приређивача.

Уз овај образац приређивач доставља Лабораторији и следеће документе:

- уговор о набавци антивирусног софтвера, са подацима о лиценцама,

Упутство за проверу рачунарске мреже информационо комуникационог система - клађење	Q3-120-057 Издање:1	Страна 5
---	--	--------------------------------

- уговор о набавци фајервола, са подацима о лиценцама,
- уговор са провајдером о изнајмљивању линија са криптозаштитом до удаљених локација, односно уплатних места,
- опис методе криптозаштите,
- процедуре – упутства за лица која обављају послове заштите рачунарске мреже.

5.3. Поступак у случају прекида конекције у току електронске трансакције

Овај документ треба да садржи податке о:

- типу активности које се предузимају када дође до прекида интернет везе у току електронске трансакције,
- начину информисања играча о процедури коју спроводи приређивач у случају прекида интернет везе, односно да ли се уплате и даље примају
- лицима која су одговорна за спровођење процедуре,
- записима (обрасцима) о спроведеним активностима.

Наведене податке доставити лабораторији на обрасцу Q4-120-150: „Прекид конекције у току електронске трансакције” (Прилог 3)

Уз овај образац приређивач доставља Лабораторији и документ који дефинише процедуру у случају прекида конекције у току електронске трансакције.

5.4. Електронска веза између приређивача и УИС, и приређивача и Лабораторије

На обрасцу Q4-120-151: „VPN конекција” (Прилог 4), који се доставља у року од 60 (шездесет) дана од дана подношења захтева, подносилац доставља Лабораторији податке о:

- VPN конекцији између подносиоца захтева-приређивача и УИС, као и приређивача и Лабораторије,
- методу криптозаштите,
- лицима која су одговорна за комуникацију са Лабораторијом.

Уз овај образац приређивач доставља Лабораторији документе:

- Уговор са провајдером о закупу линије са криптозаштитом и 2 (две) статичке јавне адресе за успостављање VPN везе са УИС и Лабораторијом,
- Процедuru креирања VPN између УИС и приређивача, као и Лабораторије и приређивача,
- Процедuru у случају прекида комуникације између приређивача и УИС, као и Лабораторије.

6. ПРЕГЛЕД ЗАПИСА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

У року, не дужем од 30 (тридесет) дана од дана пријема документације, одговорни контролори Лабораторије ће извршити проверу комплетности документације и у складу са упутством Q3-120-056 доставити КИУ извештај о исправности документације.

У процесу провере рачунског центра приређивача формирају се следећи записи:

- Образац Q4-120-148: Спецификација рачунарске мреже (Прилог 1),
- Образац Q4-120-149: Заштита рачунарске мреже (Прилог 2),
- Образац Q4-120-150: Прекид конекције у току електронске трансакције (Прилог 3),
- Образац Q4-120-151: VPN конекције (Прилог 4),

Упутство за проверу рачунарске мреже информационо комуникационог система - клађење	Q3-120-057 Издање:1	Страна 6
---	--	--------------------------------

Приређивач је обавезан да сваку измену података, из било којег обрасца, достави Лабораторији најкасније 15 (петнаест) дана од тренутка измене.

У случају измене података Лабораторија задржава право да на основу сопствене процене покрене делимичну или комплетну поновну проверу у домену рачунског центра и рачунарске мреже.

7. ОДГОВОРНОСТИ И ОВЛАШЋЕЊА

За извођење појединих активности одговорна су лица која су одређена да учествују у спровођењу упутства. За контролу и примену овог упутства одговоран је КТИРМ.

Прилог 1

Изглед обрасца Q4-120-148: Спецификација рачунарске мреже за ИКС клађење

	ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ПРОВЕРУ ИСПУЊЕНОСТИ ТЕХНИЧКИХ И ФУНКЦИОНАЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОПРЕМЕ ЗА ПРИРЕЂИВАЊЕ ИГРА НА СРЕЋУ	Q4-120-148
	Захтев за проверу рачунарске мреже за ИКС клађење	

1. Назив подносиоца захтева:

Рачунски центар :

2. Адреса:

3. Контакт телефон:

4. Број уговора о најму или власништву простора:

Бекап података :

5. Адреса:

6. Контакт телефон:

7. Број уговора о најму или власништву простора:

Мрежа :

8. Извођач рачунарске мреже:

9. Датум пријема радова :

10. Интернет провајдер:

11. Напомена:

ПОМОЋ

ШТАМПАЈ

Образац Q4-120-148

Прилог 2

Изглед обрасца Q4-120-149: Заштита рачунарске мреже за ИКС - клађење

	ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ПРОВЕРУ ИСПУЊЕНОСТИ ТЕХНИЧКИХ И ФУНКЦИОНАЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОПРЕМЕ ЗА ПРИРЕЂИВАЊЕ ИГАРА НА СРЕЋУ	Q4-120-149
	Захтев за проверу заштите рачунарске мреже за ИКС - клађење	
1. Физичка заштита рачунског центра:		
2. Евиденција приступа:		
3. Заштита од пада напона:		
Firewalls:		
4. Врста и лиценца:		
5. Где је постављен:		
Антивирусна/антиспам заштита:		
6. Врста и лиценца:		
7. Где је постављена:		
8. Где се на мрежи врши филтрирање саобраћаја:		
Криптозаштита података:		
9. Метода криптозаштите:		
10. Тип кључева:		

ПОМОЋ

ШТАМПАЈ

Образац Q4-120-149

Прилог 3

Изглед обрасца Q4-120-150: Прекид конекције у току електронске трансакције у ИКС за
клађење

	ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ПРОВЕРУ ИСПУЊЕНОСТИ ТЕХНИЧКИХ И ФУНКЦИОНАЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОПРЕМЕ ЗА ПРИРЕЂИВАЊЕ ИГ АРА НА СРЕЋУ	Q4-120-150														
	Захтев за проверу - Прекид конекције у току електронске трансакције у ИКС за клађење															
1. Називи и ознаке докумената која описују поступак у случају прекида везе у току електронске трансакције или саме игре: <table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>																
2. Називи и ознаке докумената евиденције о прекидима везе и о спроведеним активностима: <table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>																

ПОМОЋ

ШТАМПАЈ

Образац Q4-120-150

Прилог 4

Изглед обрасца Q4-120-151: VPN конекција између УИС и приређивача

	ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ПРОВЕРУ ИСПУЊЕНОСТИ ТЕХНИЧКИХ И ФУНКЦИОНАЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОПРЕМЕ ЗА ПРИРЕЂИВАЊЕ ИГРА НА СРЕЋУ	Q4-120-151
	Захтев за проверу - VPN конекција између УИС и приређивача	

1. VPN конекције између приређивача и Управе и приређивача и Лабораторије:

2. Методе криптозаштите:

3. Број уговора са провајдером о закупу 2 јавне статичке адресе за успостављање VPN конекције са Управом и Лабораторијом:

Одговорно лице:

4. Име и презиме:

5. Контакт телефон:

ПОМОЋ

ШТАМПАЈ

Образац Q4-120-151